

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

4SSÄ2E Svenska som andraspråk V, inkl självständigt arbete, avancerad nivå (ämneslärarexamen m inr mot arb i gymnasieskolan), 30 högskolepoäng

Swedish as a second language V, incl. ind project, sec cycle (Master of arts in sec education for upper sec school), 30 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2017-02-22

Senast reviderad 2017-06-16 av Fakulteten för konst och humaniora. Litteraturlistan har reviderats.

Översyn av standardformuleringar har gjorts.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2017

Förkunskaper

Svenska som andraspråk för ämneslärare 1-90 hp. Självständigt arbete à 15 hp i ett annat ämne inom ämneslärarprogrammet, UVK-kurs: Vetenskapsteori och forskningsmetodik eller motsvarande, samt VFU 15 hp.

Mål

Övergripande kursmål:

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten,
- självständigt bedöma och förhålla sig kritiskt till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten.

Delkurs 1 Nyanländas lärande, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för pedagogiska, språkliga och juridiska aspekter som gäller för mottagande av nyanlända elever

- utföra en pedagogisk kartläggning och analys av nyanlända elevers förutsättningar som grund för mottagande och tidig undervisning,
- kritiskt granska värderingar och föreställningar om kultur och språk i en skolpraktik och hur attityder och förhållningssätt påverkar elevernas utveckling och lärande,
- redogöra för hur skolan kan ge förutsättningar för identitet, språk- och kunskapsutveckling hos eleverna.

Delkurs 2. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för grundläggande ämnesrelaterad teori – och terminologi,
- redogöra för grundläggande genre teori,
- redogöra för och problematisera kanonbegreppet,
- analysera samtidslitteratur från olika genrer utifrån ett klass, genus och etnicitetsperspektiv,
- redogöra för och problematisera frågor om litterär kompetens, anpassning och progression i skolans litteraturundervisning, baserade på styrdokument samt litteraturdidaktisk teori och forskning.

Delkurs 3. Självtändigt arbete i svenska som andraspråk, avancerad nivå, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande relationen teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat-, respektive metoddiskussion,
- tillämpa relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, samhällsliga och etiska aspekter i det självständiga arbetet,
- presentera, tolka och problematisera välgrundade slutsatser med uppvisad relevans för yrkesprofessionen,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera såväl dess förtjänster som dess brister.

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

Den studerande utvecklar i denna kurs fördjupad förståelse för yrkesverksamheten. Tidigare studier i utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning binds på ett naturligt sätt ihop med ämnes- och ämnesdidaktiska studier på avancerad nivå. Därigenom förbereds studenten i att bidra till utvecklingen av yrkesverksamhetens värdegrund, genom ett inkluderande förhållningssätt och uppvisad medvetenhet om jämställdhets- och jämlikhetsaspekter och mänskliga rättigheter.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Det självständiga arbetet på avancerad nivå ger den studerande möjlighet att utifrån utbildningens olika delar, ämnesstudier i två ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och utbildningsvetenskaplig kärna producera vetenskap. Den studerande identifierar självständigt ett problemområde med relevans för lärarprofessionen. Utifrån kritisk granskning av tidigare forskning väljer och tillämpar den studerande självständigt teorier och metoder, med beaktande av forskningsetiska principer. Den studerande analyserar och värderar egen empiri och diskuterar trovärdighet i tolkningar och slutsatser. I kursen vidareutvecklas den blivande ämneslärarens vetenskapliga förhållningssätt, i relation till såväl ämnesdjup som profession, och ger beredskap för vetenskapliga samtal i yrkeslivet.

Deltagande i seminarier är obligatoriskt.

Delkurs 1. Nyanländas lärande, 7,5 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper i juridiska aspekter för mottagande och organisation för nyanlända elever. I delkursen behandlas flerspråkigheten som resurs, modersmålets betydelse för individen och skolpersonalens ansvar för elevernas språk- och kunskapsinläring. Genom verksamhetsanknutna uppgifter utarbetar studenterna förslag till pedagogiska kartläggningar. Utformning av studiehandledning studeras och analyseras.

Delkurs 2. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Delkursen behandlar skönlitteratur och dess funktioner och villkor, historiskt och i vår samtid. Delkursen ger en grundläggande orientering i litteraturanalys, genre teori och teoretiska perspektiv på vad som händer i mötet mellan text och läsare. Den lästa litteraturen diskuteras i förhållande till klass-, genus- och etnicitetsperspektiv. Litteraturens plats i dagens skola behandlas utifrån litteraturdidaktisk forskning. Stor vikt läggs också vid att synliggöra möjligheter och skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur, hur en traditionell litteraturkanon har sett ut i den svenska skolan och hur kanonbegreppet diskuteras idag.

Delkurs 3. Självständigt arbete i svenska som andraspråk, avancerad nivå, 15 hp

Den studerande skriver i samråd med handledaren en självständigt författad uppsats i svenska som andraspråk. Det självständiga arbetet är ett forskningsorienterat arbete som ska ha tydlig koppling till lärarprofessionen och knyta an till de vetenskapliga teorier och begrepp den studerande blivit förtrogen med under sin utbildning. Det ska ge den studerande tillfälle att ställa vetenskapligt relevanta frågor inom svenska som andraspråk.

Undervisningsformer

Delkurs 1. Nyanländas lärande, 7,5 hp

Undervisningen sker i form av föreläsningar, litteraturstudier och seminarier. Verksamhetsanknutna uppgifter ingår.

Delkurs 2. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Undervisningen sker i form av föreläsningar, litteraturstudier och obligatoriska seminarier.

Delkurs 3. Självständigt arbete i svenska som andraspråk, avancerad nivå, 15 hp

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och enskild handledning.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För Godkänt betyg ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För Väl godkänt betyg på hela kursen krävs att delkurs 3 är Väl godkänd. Studerande som ej godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Delkurs 1 Nyanländas lärande (7,5 hp) examineras genom fortlöpande bedömning baserad på skriftlig och muntlig prövning samt uppföljning av studiebesök och inlämning av verksamhetsanknutna uppgifter.

Delkurs 2 Litteraturdidaktik (7,5 hp) examineras genom fortlöpande bedömning baserad på skriftlig och muntlig prövning.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska som andraspråk (15 hp) examineras genom att den studerande lägger fram en slutgiltig version av sitt självständiga arbete vid ett slutseminarium samt opponerar på annan students arbete.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.

Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Nyanländas lärande, 7,5 hp

Axelsson, M. (2013). "Flerspråkighet och lärande". I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur. 32 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Axelsson, M. & Magnusson, U. (2013). "Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren". I: Hyltenstam, K. Axelsson, M. Lindberg, I. (red.). *Flerspråkighet: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Vetenskapsrådets rapportserie 2012:5. 75 s. ISBN 978-91-7307-210-6

Bunar, N. (2015). *Nyanlända och lärande - mottagande och inkludering*. Natur & Kultur. 295 s. (Urval). ISBN 978-91-27-14236-7

Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). (2014). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 164 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Holmberg, H., Pretorius M., Schyborger, M & Strandberg, M. (2006). *En helt annan läxa! Föräldrar, läxor och de övergivna målen. Rapport från ett läxprojekt i Farsta*. Stockholm: Kompetensfonden. 58 s.

Lahdenperä, P & Sundgren, E. (2016). *Skolans möte med nyanlända*. Liber. 212 s. ISBN 978-91-47-122-19-6

Lainio, J. (2013). "Modersmåls erkända och negligerade roller". I: Olofsson, M. (red.).

Symposium 2012: Lärarrollen i svenska som andraspråk. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 30 s. ISBN 97-89-176 566 87-9

Lindgren, M., Svensson, G. & Zetterholm, E. (red.). (2015). *Forskare bland personal och elever. Forskningssamarbete om språk-och identitetsutveckling på en flerspråkig skola.* Linnaeus University Press. 116 s. (Urval). ISBN 978-91-87925-88-7

Lund, A. & Lund, S. (2016). *Skolframgång i det mångkulturella samhället.* Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-09352-2-01

Rosales R. L. (2015). *Om vikten av ett interkulturellt perspektiv i kommunal verksamhet.* Mångkulturellt centrum. 26 s. ISBN: 978-91-86429-38-6

Skolinspektionen (2014). *Utbildning för nyanlända elever.* 28 s.

Skolverket (2016). *Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever.* 29 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2012). *Att främja nyanlända elevers kunskapsutveckling - med fokus på samverkan, organisation samt undervisningens utformning och innehåll. Ett stödmaterial.* 81 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2012). *Få syn på språket: ett kommentarmaterial om språk- och kunskapsutveckling i alla skolformer, verksamheter och ämnen.* Stockholm: Skolverket. 30 s.

Skolverket (2013). *Introduktionsprogrammet språkintrödn.* S. 17–44. 26 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011). *Kursplan i Modersmål för grundskolan.* 9 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011). *Kursplan Modersmål för gymnasiet.* Skolverket. Ca 20 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.* Stockholm: Skolverket. S. 222–257. 35 s.

Skolverket (2012). *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet.* S. 182–202. 20 s. Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2013). *Studiehandledning på modersmålet - att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever. Ett stödmaterial.* 58 s. Stockholm: Skolverket.

Svensson, G. & Torpsten, A-C. (2013). "Makt och litteracitet. Modersmållärare skriver om modersmålsundervisning". I: Skjelbred, Dagrun og Veum, Aslaug (red.). *Literacy i læringskontekster.* Oslo: CappelenDamm Akademisk. 10 s. ISBN 978-820-240598-4

Utbildningsdepartementet (2013). *Utbildning för nyanlända elever. (Ds 2013:6).* 131 s.

Övrigt

Film om tre skolors organisering:

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/lorande/nyanlandas-lorande/ta-emot-nyanlanda-elever-1.237657>

Webbkurs om kartläggningsmaterialet: <http://www.skolverket.se/kompetens-och->

Delkurs 2. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Bergsten, S. & Ellerström, L. (2004). *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Studentlitteratur. 234 s. ISBN 9789144042558

Heith, A. (2006). *Texter – medier – kontexter: introduktion till textanalys i svenskundervisningen på grundskolan och i gymnasiet*. Studentlitteratur. 279 s. ISBN 9789144045153

Landmark, D. & Wiklund, I. (2012). *Litteraturen, språket, världen: andraspråksperspektiv på litteraturundervisning*. Studentlitteratur. 150 s. ISBN 9789144060255

Molloy, G. (2011). *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Studentlitteratur. 176 s. ISBN 9789144059372

Persson, M. (2012). "Läsning i skolan – och läsning i den högre skolan". I: Carlsson, U. & Johannisson, J. (red.) *Läsarnas marknad, marknadens läsare*. En forskningsantologi. SOU 2012: 10. 10 s. (tillgänglig på nätet).

Artiklar tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 150 s.

Skönlitteratur

Khemiri, J. H. *Ett öga rött*. Valfri upplaga. 252 s.

Nordin, S. *Snöstormen*. Valfri upplaga. 82 s.

Wallin, B. & Löfström, T. (red.) (2004). *Kärlek, uppror och kardemummakärnor: Berättelser från Indien*. Tranan. (I urval ca 50 s.) ISBN 91-85133-11-6

Wallin, B. & Lannvik Duregård, M. (red.) (2008). *Människosaker – dikter och noveller på liv och död från Asien, Afrika och Latinamerika*. Karavan. (I urval 50 s.) ISBN 9789163330971

Noveller tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 150 s.

Delkurs 3. Självständigt arbete i svenska som andraspråk, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Johansson, B. & Svedner, P. O. (2010). *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5. uppl. Kunskapsföretaget. 105 s. ISBN: 91-89040-74-0

Lagerholm, P. (2010). *Språkvetenskapliga uppsatser*. 2. uppl. Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 978-91-44-05645-6

Refero – antiplagieringsguiden. Elektronisk resurs. www.bi.hik.se/Refero/intro.php

Stensmo, C. (2002). *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. 1. uppl. Kunskapsföretaget. 136 s. ISBN:91-89040-44-9

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. (2017). 4:e uppl. Stockholm: Liber. 312 s. ISBN: 978-91-47-11149-7

Övrig litteratur tillkommer i samråd med handledare, ca 350 s.